

Janez Rugelj in odgovornost medijev

Objava pogovora z dr. Janezom Rugljem v 9. številki Sodobnosti je sprožila kar nekaj negotovanja. Presenetljivo pa negotovanje ni bilo naslovljeno nanj kot avtorja spornih izjav, ampak na revijo Sodobnost, ki da "promovira jezik sovraštva in spodbuja nestrpnost". Tako je na primer lezbična sekcija ŠKUC-LL ostro protestirala "proti uredniški politiki revije Sodobnost v zvezi z objavo skrajno rasističnega, ksenofobičnega in homofobičnega intervjuja z g. Rugljem", ki da "vsebuje elemente kaznivega dejanja po obstoječi zakonodaji". V neomajni veri, da je to res, je lezbična sekcija poslala kopijo protesta na naslednje naslove: Urad varuha človekovih pravic RS, Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani, Amnesty International, Helsinški Monitor, Društvo za nenasilno komunikacijo, Mirovni inštitut, Urad predsednika vlade RS, Urad predsednika RS in Predsedstvo DZ RS. Protestiralo je tudi Društvo za nenasilno komunikacijo, češ da so prejeli veliko telefonskih klicev, v katerih so jih opozarjali na "izrazito žaljiv, seksističen, rasističen, nacionalističen in homofobičen intervju z dr. Rugljem". Gašper Malej je s protestnimi izjavami dobesedno zasul elektronsko omrežje v Sloveniji. Tudi njegova kampanja, žal, se je odrekla polemiki z dr. Rugljem in se usmerila skoraj v celoti v pregon revije in njenega glavnega urednika.

Nestrpni ton narobe naslovljenega protesta tistih, ki protestirajo proti nestrpnosti, izvira – če mu ne botruje kakšna druga, skrita agenda! – iz preprostega nepoznavanja razlike med intervjujem in člankom. Članek je nekaj podobnega kot predavanje ali javni govor – nekdo ga napiše, nekdo avtorju omogoči objavo ali javni nastop. Popolnoma jasno je, da revija Sodobnost ne bi objavila članka, v katerem bi se dr. Janez Rugelj izražal tako, kot se je v odgovorih na vprašanja v intervjuju. Intervju je kot javna debata – ki jo prav tako nekdo omogoči, vendar dobro vedoč, da se sogovorniki ne bodo nujno strinjali in da bodo stališča nekaterih ekstremna, morebiti celo žaljiva. Intervju je tudi nekaj podobnega kot drama za dva igralca, v kateri lahko ima eden od protagonistov skrajno negativne lastnosti, pa zaradi tega ne bomo zmerjali niti dramatika niti uprizoriteljev. Skratka, intervju ne more biti "žaljiv, rasističen, homofobičen" – takšne so lahko le izjave enega od sodelujočih.

Odgovornost medijev, o kateri govorijo protestniki, je torej stvar zelo krhke meje med spoštovanjem pravice do svobodnega izražanja misli – tudi misli, s katerimi se ne strinjamo – in spoštovanjem pravice do svobodnega izražanja politične, verske ali spolne opredeljenosti. Nevarnost ponovnega zdrsa v totalitarizem in cenzuro se mi zdi večja od nevarnosti, da bo storjena krivica pripadnikom manjšinskih skupin, ki potrebujejo posebno zaščito – preprosto zato, ker je v drugem primeru mogoče z javno debato sovražne misli zatreti, v prvem primeru pa javna debata ni več mogoča. *Ali nimamo pravice izvedeti, kako razmišljajo tisti, s katerimi se ne strinjamo?* Revija Sodobnost zastopa stališče, da to pravico imamo.

Glavni urednik